

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 15239
Tarih : 03.12.2025

10/3467

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de uzun yıllardır devam eden ekonomik krizden doğrudan etkilenen kesimlerin başında esnaf ve zanaatkârlar da gelmektedir. Zincir mağazalar ve büyük sermayeli işletmeler karşısında ticari faaliyetlerini sürdürmekte ciddi güçlüklerle karşılaşan esnaf ve zanaatkârlar; 8/9/2025 tarih ve 10380 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Büyükşehirlerde faaliyet gösteren mükelleflerin gerçek usulde vergilendirilmesine ilişkin düzenlemeyle birlikte yeni ve ağır mali yüklerle karşı karşıya kalmıştır. Ekonomik kırılganlığı yüksek olan bu kesim üzerinde oluşan ilave yüklerin ticari hayat, yerel ekonomi ve esnafın sürdürülebilirliği üzerindeki etkilerinin incelenmesi gerekmektedir. Esnaf ve zanaatkârların sistemsel sorunlarının derinlemesine incelenmesi, yeni düzenlemenin sonuçlarının tespit edilmesi ve kalıcı çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla Anayasa’nın 98’inci, TBMM İçtüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci maddeleri uyarınca Meclis araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Sinan ÇİFTYÜREK

Van Milletvekili

GEREKÇE

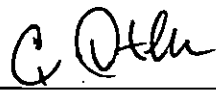
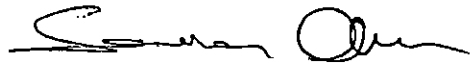
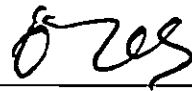
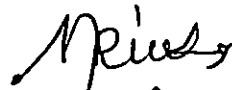
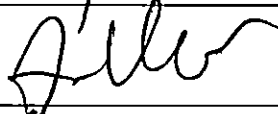
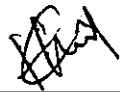
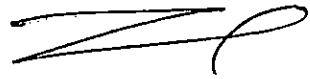
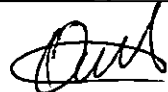
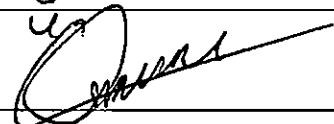
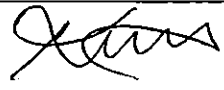
Türkiye ekonomisi uzun yıllardır derin bir kriz ile karşı karşıyadır. Ekonomik kriz, başta asgari ücretliler olmak üzere milyonlarca ücretli çalışanı olumsuz etkilemektedir. Gıda ürünlerinden kira oranlarına kadar birçok alandaki yüksek fiyat artışları, geniş toplumsal kesimlerin yaşamlarını sarsmaktadır. Ekonomik krizin en çok ve derinden etkilediği kesimlerin başında esnaf ve zanaatkârlar gelmektedir.

Türkiye ekonomisinin önemli bir bölümünü oluşturan esnaf ve zanaatkârlar, hem yerel ekonominin döngüsü hem de bu döngünün ülke ekonomisine yansımaları açısından kritik bir role sahiptir. Buna karşın geniş ve önemli bir ekonomik konuma sahip olmalarına rağmen, son yıllarda artan maliyetler, düşen gelirler, kira ve enerji giderleri ile krediye erişimde yaşanan zorluklar nedeniyle ekonomik sürdürülebilirlikleri her geçen gün zorlaşmaktadır. Bu koşulların yanında, 8/9/2025 tarihli ve 10380 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile çok sayıda esnaf ve zanaatkârın basit usulden çıkarılarak gerçek usule geçirilmesi, söz konusu meslek gruplarının üzerindeki ekonomik yükü daha da artıracaktır. Düzenlemeyle, büyükşehirlerde faaliyet yürüten esnaf ve zanaatkârlar (nüfusu 30 bini geçmeyen ilçeler hariç) 2026 yılı itibarıyla basit usulden gerçek usule geçecektir. Bu değişiklik, küçük esnaf ve zanaatkârı koruyan basit usul yerine gerçek usule geçilmesiyle birçok yeni mükellefiyet ve ek maliyet doğurmaktadır. Van ve Ankara gibi çeşitli illerdeki esnaf ve zanaatkâr odaları yaptıkları açıklamalarda; bu düzenlemenin küçük esnafı zor duruma düşüreceğini, maliyetleri artırarak birçok işletmenin kapanma riskiyle karşı karşıya kalacağını ifade etmektedir.

Küçük esnaf ve zanaatkârların Türkiye ekonomisindeki yaygın etkisi, bu alanda oluşabilecek krizlerin ülke genelinde farklı alanları da doğrudan veya dolaylı şekilde etkilemesine neden olmaktadır. Esnaf ve zanaatkârlar yalnızca ekonomik yapı içinde değil, yerelin sosyal dinamikleri üzerinde de belirleyici etkilere sahiptir. Dolayısıyla bu alanda yaşanacak herhangi bir krizin çok boyutlu olumsuz sonuçlar doğurması kaçınılmazdır. Ekonomik kriz koşullarının derinleştiği, gelirlerin düştüğü ve maliyetlerin arttığı bir dönemde küçük esnafın vergi yükü ve bürokratik yükümlülüklerle daha fazla baskı altına alınması; kapanmaları, işsizliği, gelir kaybını ve sosyal kırılganlığı artırma riski taşımaktadır. Zaten kırılgan bir grup olan esnaf ve zanaatkârlar, 10380 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı nedeniyle ekonomik krizi daha da ağır yaşayacaktır.

Esnaf ve zanaatkârlar üzerindeki ekonomik, mali, sosyal ve bölgesel etkilerin tüm paydaşlarla birlikte değerlendirilmesi; küçük esnafı korumaya yönelik alternatif modellerin geliştirilmesi ve vergi adaleti sağlanırken küçük işletmelerin güçlendirilmesine yönelik düzenlemelerin tespit edilmesi büyük önem taşımaktadır. Küçük esnafın ayakta kalması yalnızca ekonomik bir mesele değil, aynı zamanda toplumsal dayanıklılık, yerel üretimin sürdürülmesi ve istihdamın korunması açısından da stratejik bir gerekliliktir.

Tüm bu gerekçelerle, basit usulden gerçek usule geçişin yaratacağı etkilerin kapsamlı biçimde incelenmesi, esnaf ve zanaatkârların yaşadıkları çoklu mali sorunların bütün boyutlarıyla araştırılması ve uzun vadeli çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılması zorunlu hale gelmiştir.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	
3	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
4	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
5	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
6	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
7	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI	BATMAN	
8	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
9	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
10	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
11	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DİYARBAKIR	
12	YILMAZ HUN	İĞDIR	
13	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
14	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
15	NEJLA DEMİR	AĞRI	
16	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
17	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
18	İBRAHİM AKIN	İZMİR	
19	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
20	MAHMUT DİNDAR	VAN	